

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

KL

FRISKOLERNE

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier

Foreningen af
Kristne Friskoler

Det gode samarbejde mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning

Inspiration til samarbejdet

Indhold

Hvorfor denne udgivelse?	3
Fem kendetegn ved det gode samarbejde	4

Syv eksempler på det gode samarbejde fra praksis

Synlighed skaber fundamentet for det tætte samarbejde	6
En opsøgende tilgang er vejen til et bedre lokalt samarbejde	10
Faste møder mellem skoler og forvaltning styrker kommunikationen	12
Inspirationsmøder fører til gensidig læring og forståelse	16
Katalog over tilbud skaber klarhed og ensretning	18
Det gode SSP-samarbejde er skabt gennem prioritering og inddragelse	20
Kommunale projekter styrker tværfaglige relationer	22

Publikationen er udarbejdet af Rambøll Management Consulting for Børne- og Undervisningsministeriet, Kommunernes Landsforening og de frie grundskolers foreninger

Grafisk tilrettelæggelse: Mette Gregersen
Februar 2020

Hvorfor denne udgivelse?

Dette inspirationskatalog er henvendt til både den politiske og daglige ledelse på privat- og friskoler og de kommunale forvaltninger. Kataloget består af en række artikler, der hver især belyser eksempler på forskellige typer af gode samarbejder mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning, som er indsamlet i 10 kommuner landet over. Håbet er, at kataloget vil skabe grobund for at udvikle gode, konstruktive samarbejder til gavn for børn og unge på alle grundskoler i kommunerne.

Grundskolen har stor betydning for børn og unges liv, udvikling og trivsel. Både folkeskoler, privat- og friskoler skal styrke elevernes læring, alsidige udvikling, demokratiske dannelse og forberede dem til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Det er derfor afgørende, at der både nationalt og lokalt gives gode rammer for grundskolerne, så det er muligt for forældre, ledere, lærere og pædagoger at samarbejde om børn og unges skolegang.

For sårbare børn og unge, elever i overgangen fra dagtilbud til skole eller ved skoleskift kan et velfungerende samarbejde mellem grundskoler og den kommunale forvaltning bidrage til at sikre, at alle elever får de bedst mulige forudsætninger for at lære og trives.

I Danmark er der en stærk tradition for privat- og friskoler. I skoleåret 2018/19 gik ca. 18 pct. af eleverne i grundskolen således i en privat- eller friskole. Privat- og friskoler har på samme måde som folkeskoler et ansvar for at sikre det enkelte barns trivsel, udvikling og læring, ligesom privat- og friskoler skal gennemføre en undervisning, der står mål med undervisningen i folkeskolen. Kommunerne har stadig en rolle og et ansvar i forhold til at understøtte, at alle børn og unge trives og lærer i det skoletilbud, de er indskrevet i.

Samarbejdet mellem de kommunale forvaltninger og privat- og friskoler er derfor væsentligt. Der er lokale forskelle på samarbejdets form, indhold og kvalitet på tværs af kommuner og privat- og friskoler. Derfor har Børne- og Undervisningsministeriet, KL og de frie grundskolers foreninger (Danmarks Private Skoler, Friskolerne og Foreningen af Kristne Friskoler) i fællesskab udarbejdet et inspirationskatalog med det formål at styrke samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunale forvaltninger gennem inspirerende og motiverende eksempler fra praksis. Kataloget indledes med fem tværgående kendetegn på det

gode samarbejde, hvorefter eksemplerne præsenteres i form af syv artikler.

Ud over inspirationskataloget er der også udarbejdet en vejledning om gældende regler for samarbejdet. Materialet skal bidrage til at styrke samarbejdet gennem øget kendskab til krav og lovgivning. Både inspirationskataloget og vejledningen har særligt fokus på samarbejdet om de sårbare elever.

Sådan er eksemplerne udvalgt

Kataloget er udarbejdet på baggrund af 30 dybdegående telefoninterviews med skoleledere fra privat- og friskoler, skolechefer, PPR-ledere, skolekonsulenter, SSP-konsulenter og lignede kommunale ressourcepersoner fra 10 forskellige kommuner.

De medvirkende kommuner er udvalgt på baggrund af indledende research samt input fra KL og de frie grundskolers foreninger med henblik på at identificere gode eksempler på praksis. Desuden er der foretaget korte indledende telefoninterviews med en til tre privat- og friskoleledere og kommunale aktører fra de udvalgte kommuner samt yderligere seks kommuner for at sikre spredning på karakteristika for de medvirkende kommuner og typer af samarbejdsrelationer. Enkelte eksempler beskriver samarbejdsrelationer, som er særlige for én eller flere kommuner, mens andre eksempler trækker erfaringer på tværs af de medvirkende kommuner inden for relevante tværgående tematikker.

Det skal understreges, at inspirationskataloget afspejler de medvirkende interviewpersoners oplevelser af samarbejdsrelationerne. Inspirationskataloget illustrerer på denne måde de medvirkendes erfaringer, perspektiver, anbefalinger og gode råd, men er ikke nødvendigvis repræsentative for det samlede område, den enkelte kommune eller den enkelte skole.

Fem kendetegn ved det gode samarbejde

De medvirkende skoleledere og kommunale aktører peger overordnet set på nedenstående fem kendetegn i forhold til at etablere og opretholde det gode samarbejde mellem privat- og friskoler grundskoler og kommunale forvaltninger.

1

Møder mellem den kommunale forvaltning og privat- og friskoler er essentielt i det gode samarbejde

I alle de deltagende kommuner afholdes der med jævne mellemrum kommunikationsmøder mellem privat- og friskoler og den kommunale forvaltning. Dette fremhæves på tværs af de medvirkende aktører som helt essentielt i forhold til at skabe gode samarbejdsrelationer. At have et rum, hvor man kan se hinanden i øjnene og få sat ansigt på de forskellige aktører, mindske distancen og gøre det lettere at tage kontakt, fx i forhold til tvivlsspørgsmål eller bekymringer om de enkelte børn. Tilrettelæggelse af møder, hvor fx repræsentanter fra politiske udvalg deltager, sender desuden for flere aktører et signal om, at forvaltningen prioriterer det gode samarbejde. Dette skaber et godt udgangspunkt for gensidig forståelse, fordi skolerne føler sig hørt og taget alvorligt.

2

Trygt samarbejde medfører godt samarbejde i de specifikke relationer

Helt overordnet giver de interviewede aktører udtryk for, at det gode samarbejde mellem privat- og friskoler og kommunale forvaltninger, særligt om sårbare børn og unge, er funderet i et generelt godt forhold kendetegnet ved imødekommenhed og åbenhed fra alle parter. På tværs af de deltagende kommuner hersker en oplevelse af, at når samarbejdet er godt, åbent og konstruktivt, afspejler dette sig i alle samarbejdsflader og ikke kun i enkelttilfælde.

3

Vi er samarbejdspartnere – ikke konkurrenter

På tværs af de deltagende kommuner giver aktørerne udtryk for, at det er vigtigt ikke at se hinanden som konkurrenter, der konkurrerer om de samme børn. Der peges på, at der i højere grad er brug for at understøtte fortællingen om privat- og friskoler, kommunale grundskoler samt kommunale forvaltninger som samarbejdspartnere, der arbejder sammen om, at alle kommunens børn har de bedste forudsætninger for læring og trivsel. Desuden peger flere på værdien for kommunen som helhed i at kunne tilbyde et differentieret skolevæsen, som kan være attraktivt for tilflyttere til kommunen.

Det handler for aktørerne også om at arbejde på at aflive de forestillinger og narrativer, der kan herske, både hos privat- og friskoler samt i forvaltningen. Der skal arbejdes på, hvordan der tales om hinanden og undlades at lade herskende fortællinger og forforståelser være definerende for den måde, de møder hinanden på.

4

Det prioriteres at have gode kommunikations- og informationsveje

Mange aktører understreger værdien i at have gode kommunikations- og informationsveje mellem skoler og forvaltning. Dette kan fx gøres gennem etablering af én indgang til kommunerne for skolerne, hvor en fast tilknyttet kommunal konsulent varetager skolernes henvendelser. Det kan også gøres ved at tænke skolerne ind i informationsprocedurer, fx ved at e-mails med information om nye procedurer/regler, invitationer til fyraftensmøder og lignende, som sendes til de kommunale grundskoler, også sendes til privat- og friskoler. Dette tiltag kræver i de fleste tilfælde meget få ekstra ressourcer fra forvaltningens side, men kan i mange tilfælde gøre en forskel for skolerne, som i højere grad vil opleve sig inkluderet i det kommunale samarbejde. Det kan også medføre, at skolerne i højere grad inddrager kommunen og andre skoler i deres lokale arbejde, fx ved at invitere til oplæg, aktivitetsdage eller lignende.

5

Der er synlighed, åbenhed og afklaring af roller og ansvar

På tværs af de medvirkende aktører understreges det, at det er vigtigt, at både skoler og forvaltning husker hinanden og byder sig til, når det giver mening. Det fremhæves af flere skoleledere og kommunale aktører, at deres relation er god, fordi de altid føler sig godt taget imod, hørt og taget alvorligt. Åbenhed og imødekommenhed danner på denne måde grundlaget for et ligeværdigt og frugtbart samarbejde for mange af de medvirkende aktører. Derudover mener flere kommunale aktører, at det er vigtigt at gøre sig bevidst om sin egen rolle i samarbejdet, herunder ansvarsområder, og hvilke områder der samarbejdes om. En tydelig kommunikation og forventningsafstemning er på denne måde et vigtigt element i etablering og vedligeholdelse af det gode samarbejde.

Synlighed skaber fundamentet for det tætte samarbejde

Gennem et fokus på at skabe synlighed har flere af de medvirkende kommuner opbygget en tryk og tæt relation til privat- og friskoler. Det styrkede samarbejde kommer særligt børnene til gode.

”Det betyder meget at opbygge relationer, så man ved, hvem man kan kontakte og bede om gode råd. Vi har en fælles mission om at gøre noget godt for kommunens borgere.”

Sådan lyder det indledningsvist fra en privatskoleleder i en af de medvirkende kommuner. Og det er ikke kun vigtigt for skoler og forvaltningen at have et godt samarbejde, det er også vigtigt af hensyn til børnene – særligt i tilfælde, hvor der er bekymring om et barn i kommunen.

”Det er voldsomt problematisk, hvis børn kommer i klemme på grund af en opdeling i vores arbejde”, bliver der tilføjet.

Mange skoleledere og kommunale aktører anser det som helt afgørende med et godt samarbejde, hvis der skal skabes det bedste fundament for, at børnene kan få den rigtige og rettidige støtte. Det gælder særligt, når det handler om udsatte og sårbare børn.

Gør op med fordomme

Det tættere samarbejde mellem aktører gør, at det blandt andet er nemmere for skolerne at kontakte de rette personer ”på kommunen”. Også i sager med bekymringer, der endnu ikke er vokset sig store, men hvor det forebyggende arbejde kan understøttes af råd og vejledning fra kommunale tværfaglige ressourcepersoner. Den gode relation er med til at nedbryde gensidige fordomme og i stedet skabe nære og tætte samarbejdsrelationer mellem skolerne og de kommunale ressourcepersoner, som gør det nemmere for begge parter at henvende sig.

Flere skoler oplever, at når man har et ansigt på personer i forvaltningen, bliver det mindre skræmmende at skulle ringe op – især i samarbejdsrelationer til instanser, som skolerne ikke nødvendigvis har hyppig kontakt til.

”Skolerne har fint samarbejde med sundhedsplejerske og psykolog, men socialforvaltningen har ikke den samme positive klang af hjælp”, lyder oplevelsen fra en medvirkende kommunal konsulent.

Nedbrydelsen af barrierer kan også være vigtig i forhold til PPR-arbejdet. Her er det afgørende, at skolerne og PPR har mødt hinanden – og ikke kun over telefonen, men ansigt til ansigt. Det skaber en bedre relation mellem parterne, hvilket styrker samarbejdet.

”Det er meget på relationsniveau. Når man har mødt folk, hedder man pludselig ikke PPR, men Klara”, forklarer en friskoleleder.

TRE MÅDER

at understøtte synlighed og tilstedeværelse på

Ifølge privat- og friskoler og kommunale aktører kan disse tre greb understøtte synlighed og tilstedeværelse i samarbejdet mellem kommunalforvaltning og privat- og friskoler:

1

Fast mødekadence

Fast mødekadence kan understøtte begge parter i det gode samarbejde ude på skolen, som kan være sværere at vedligeholde, hvis man ikke opretholder en jævnlig kontakt. "Det er vigtigt med den daglige kontakt. Jeg ved, hun (PPR-psykologen, red.) kommer, og så får vi taget samtalerne løbende", lyder budskabet fra en friskoleleder.

2

Åben vejledning

Tilrettelæggelse af åben vejledning på skolerne med de eksterne aktører kan også være en god måde for begge parter at lære hinanden at kende på. Samtidig giver det personalet mulighed for at få indblik i, hvad ressourcepersonerne kan bidrage og hjælpe med.

3

Årlig rundtur

En årlig rundtur med besøg på skolerne kan skabe stor synlighed og en følelse af tilstedeværelse. Der kunne fx etableres et samarbejde om rundturen mellem PPR, socialforvaltningen, SSP-konsulent eller lignende, hvor de kommer ud på skolerne og præsenterer sig for lærere og pædagoger. Metoden er god til at få sat ansigt på hinanden:

"At tage en årlig rundtur på alle distriktets privatskoler og sige; 'hej, vi er socialforvaltningen. Nu skal I høre, hvis I bliver bekymrede, så kan I ringe til mig, jeg hedder i øvrigt Katrine', gør samarbejdet mere nærværende. Jeg tror, at mange privatskoler anser kommunen som en fjern størrelse. Men hvis man har fået et ansigt på og fået at vide, at man bare kan ringe, så er min erfaring, at folk bliver tryggere ved det", siger en kommunal konsulent.

Hav kaffen klar

Et godt samarbejde mellem fx PPR-psykolog, SSP-konsulent eller socialrådgiver i forvaltningen, lærere og skoleledere kræver en investering fra alle parter.

Her kan det være en fordel at vise sin samarbejdsvillighed fra skolens side ved fx at stille lokaler og ressourcer til rådighed for eksterne tværfaglige ressourcepersoner, der kommer på skolerne, så de føler sig velkomne og som en del af skolen. På den måde kan de integreres på arbejdspladsen, og personalet ved, hvor de kan finde dem.

"Vi har et rigtig godt samarbejde på det personlige og relationsmæssige niveau. Vores sundhedsplejerske er her en dag om ugen på skolen, og vi stiller et lokale til rådighed til hende, som PPR også bruger, når de kommer hver anden uge [...]. Det betyder noget for dem", siger en af de medvirkende friskoleledere.

Det er også vigtigt, at man som udefrakommende ressourcepersone lærer kulturen på skolen at kende. Nogle skoler kan nemlig have et særligt udgangspunkt. Det kan fx dreje sig om elevtal på en skole i et lokalsamfund, hvor skolen er byens afgørende puls. Eller på skoler, der er grundlagt ud fra et specifikt værdigrundlag.

"Hvad er det, der er på spil på skolen? I en del tilfælde er der andre ting på spil end bare det at drive skole. På friskolerne kan der være lokale ting på spil, som man kan være tjent med at være bevidst om", lyder det fra en UU-vejleder.

"Man er nødt til at investere tid og kræfter i en god samarbejdsrelation. Det gælder både for friskolen, lærerne og forvaltningen. Det ville bekymre mig, hvis kommunen kom med deres kuffert ud på friskolen, løste problemet og så gik igen. Så løser man ikke opgaven så godt, som man kunne. Man skal ikke kun have kufferten med, men også en kop kaffe med", bliver der tilføjet.

FEM GODE RÅD

fra kommunale konsulenter og
privat- og friskoleledere til at
skabe det tætte samarbejde

Faste kontakt- og ressourcepersoner

Desuden er en fast kontakt- og ressourceperson på den enkelte skole en afgørende faktor for, at samarbejdsprojektet lykkes.

”Det betyder alt, at det er de samme personer, man møder. Vi er en lille skole, så vi tager meget imod og knytter hurtigt kontakt til de her personer, så vores samarbejde fungerer. De (sundhedsplejerske og PPR-psykolog, red.) er på vores intranet, så vi nemt kan kommunikere med dem. Det er fedt, at de gider at få post endnu et sted fra. Det er altså flot”, lyder det fra en skoleleder fra en friskole.

Eksterne ressourcepersoner arbejder også på at blive en del af hverdagen på de skoler, de er tilknyttet. Formålet med at have faste ressourcepersoner til at være på skolerne er, at de lærer kulturen og personalet at kende, når de tilbringer tid på lærerværelset og er synlige for personalet. De faste ressourcepersoner kan desuden være med til at sikre et godt informationsflow fra forvaltning til skole. Det gælder fx i forbindelse med ny information eller procedurer om sårbare og udsatte børn og unge.

”Der er koblet [ressource]personer til vores skole, så når der sker forandringer, får jeg den information fra fx vores skolepsykolog. Det er via den nære, tætte kontakt”, lyder det afsluttende fra en friskoleleder.

1

Investér din tid

Investér tid i at være til stede på de enkelte skoler. Hav så vidt muligt fast tilknyttede tværfaglige ressourcepersoner på de enkelte skoler. Sørg for at skabe gode betingelser for, at skolens personale og ressourcepersoner kan lære hinanden at kende, fx via faste mødekadencer, åben vejledning eller lignende.

2

Forstå konteksten

Vær tilstede på lærerværelset og forsøg at forstå den kontekst, du er trådt ind i. Det gælder også i forhold til baggrunden for skolen. Er der nogle særlige ting på spil her, som er væsentlige at være opmærksom på? Det kan fx være i forhold til elevtal, forældre- og elevsammensætning, lokale forhold, værdigrundlag for skolen eller lignende.

3

Send positive signaler

Stil så vidt muligt lokaler til rådighed for de eksterne tværfaglige ressourcepersoner. Det er med til at signalere, at der fra skolens side sættes pris på samarbejdet, og at der er et ønske om at skabe de bedste rammer for det.

4

Vær samarbejdsvillig

Fra skolens side er det også vigtigt at investere tid og kræfter i at etablere den gode relation. Her er det vigtigt, at ledelsen går forrest og sætter retningslinjer for samarbejdet, fx ved at italesætte de eksterne rolle på personalemøder eller lignende. Det, at kunne tale sammen over en kop kaffe, er også et godt udgangspunkt for en god relation.

5

Gør jer synlige

Tag en rundtur på skolerne og præsenter jer for fx socialforvaltning, PPR eller andre relevante samarbejdsparter, så I på den måde skaber synlighed.

En opsøgende tilgang er vejen til et bedre lokalt samarbejde

En tilgang fra en friskoles side om at åbne sig og byde sig til har vist sig at være gavnlig. Resultatet har været flere samarbejdsmuligheder og etablering af nye samarbejder med kommunen.

At åbne sig og være opsøgende.

Det er grundlæggende opskriften på den tilgang, som en medvirkende friskole har brugt til at skabe et godt lokalt samarbejde med en kommunal grundskole. Men gensidig opmærksomhed og en kommune, der også er åben, har ligeledes været vigtige ingredienser.

Det gode indbyrdes samarbejde har inspireret kommunen til at tænke mere på meningsfulde samarbejder.

Fælles opmærksomhed

En skoleleder fra en medvirkende privatskole fortæller, at skolen oplever stor villighed til samarbejde fra de øvrige skoler omkring dem. Blandt andet bliver skolen rutinemæssigt inviteret til arrangementer som fx idrætsdage og lignende.

”Skolerne rundt omkring er gode til at huske på at invitere os, når der er idrætsdage – især hvis vi lige selv spørger ind til det. Fx til mesterskaber i atletik for skoleelever i 5. klasse, der er det naturligt, at vi er med som en del af kommunens børn”, siger skolelederen og fortsætter:

”Udviklingen er noget, der er sket over de seneste år. Men vi gør også selv noget ind i mellem ved fx at invitere elever fra en anden skole, så vi også selv bidrager til fællesskabet”, lyder det fra skolelederen.

Det er skolens opfattelse, at det gode lokale samarbejde bedst etableres ved en fælles opmærksomhed på at inkludere hinandens børn i aktiviteter, når det giver mening.

Skolelederen fortæller desuden, at kommunen i nogle tilfælde har lagt mærke til skolernes interne samarbejde og taget over og formaliseret samarbejdet, fordi de kunne se, at det var en god idé.

” Det er vigtigt, når man er proaktiv, at man også bliver hørt og opnår et gensidigt og ligeværdigt samarbejde. Det er en forudsætning, ellers kan man godt komme til at lukke sig lidt.”

Skoleleder fra en privat grundskole

Initiativ og inspiration

Men for at samarbejdet kan lykkes, er det vigtigt, at privat- og friskoler åbner sig op over for lokalsamfundet og andre skoler.

”Jeg synes, det er vigtigt, at vi som friskole også er en åben skole, og at vi går ind i det samarbejde, som kan være relevant for os og for byen”, siger en skoleleder fra en friskole.

Det, at skolerne byder sig til og leder efter mulige samarbejdsflader rundt omkring, skaber inspiration. Initiativerne kan være med til generelt at gøre eksisterende samarbejder bedre eller etablere af nye samarbejder med forvaltningen.

Det kan også være skolerne, der tager initiativ til at invitere gæster i forbindelse med afholdelse af kurser eller foredrag, som kan være relevante for andre, fx kommunens PPR-enhed eller andre privat- og friskoler i kommunen. Men også arrangementer, som skolerne får stablet på benene i samarbejde med lokale aktører, andre skoler eller lignende.

”Vi er jo en lille skole, så det er svært at invitere en fancy oplægsholder. Men vi har haft nogle elever med spiseforstyrrelser. Der bookede vi en konsulent fra et sygehus, som kom og fortalte om, hvad man kunne gøre som personale. Her inviterede vi kommunens PPR og øvrige interesserede, og hele PPR dukkede op og var med. De var glade for at være blevet inviteret. Det er jo tåbeligt at holde to møder om spiseforstyrrelser, hvis man kan nøjes med ét, hvor alle er inviteret”, siger en anden skoleleder fra en friskole.

Et godt censorsamarbejde

Et andet eksempel på, at skolerne er opsøgende, er lokale censorsamarbejder. Her indgår privat- og friskoler i flere af de medvirkende kommuner i censorsamarbejde med både andre privat- og friskoler og kommunale grundskoler.

Skolelederen på en friskole fremhæver, at skolen vælger at være en del af det, fordi de ikke ønsker at lukke sig om sig selv.

”Vi dækker halvdelen sammen med kommuneskolerne (i censorsamarbejde, red.). Det har noget med samarbejdet at gøre, men det har også noget at gøre med, at vi er et fællesskab. Vurderingen af børnene skal vi være fælles om, så der er konsensus om, hvad der er en god og dårlig præstation”, siger skolelederen.

Et andet argument fra skolelederen er, at det er godt for skolens personale at se livet på en folkeskole. Dette gælder særligt for de lærere, der kun har arbejdet på privat- eller friskole, som måske kan have en bestemt forestilling om, hvad der sker på folkeskolerne – og omvendt.

Flere skoleledere fra privat- og friskoler fremhæver censorsamarbejdet som en fordel for dem som skole og for deres lærere. Det er godt for lærere, både fra privat- og friskoler og fra kommunale grundskoler, at de kan mødes, inspirere hinanden og få indblik i hinandens verdener. Dette kan være med til at nedbryde forestillinger og fordomme om hinanden. Dette giver i sidste ende et bedre fundament for at arbejde sammen som samlet skolevæsen.

TRE GODE RÅD til den opsøgende tilgang

1

Se samarbejdsmulighederne – led efter dem både fra kommunal og skolens side.

2

Åben skolen op mod lokalsamfund og andre skoler – også de kommunale, fx ved idrætsarrangementer eller via censornetværk. Dette kan medføre kommunal opmærksomhed.

3

Kommunen skal også være opsøgende over for de gode samarbejder, som kan inspirere. Det kan være med til at etablere et generelt grundlag for at ”få øje på” hinanden.

Faste møder mellem skoler og forvaltning styrker kommunikationen

Faste mødestrukturer er et godt greb til at skabe og opretholde den gode kommunikation mellem privat- og friskoler og kommuner. Det er budskabet fra flere medvirkende aktører, der har erfaring med faste møder.

Kvartalsvist, to gange årligt eller løbende.

Flere medvirkende kommuner afholder faste møder med ledere fra alle kommunens privat- og friskoler. Og selvom antallet af møder varierer blandt de deltagende kommuner, er der ingen tvivl om udbyttet af ordningen: Bedre kommunikation og et styrket samarbejde.

For en medvirkende kommunal konsulent er de regelmæssige møder medvirkende til at skabe den gode kommunikation generelt: "Der er kvartalsvise møder og stormøder – det gør, at der bliver bygget relationer op. Det kan være et virvar i kommunen, men nu ved de, at de skal ringe til mig og er løbende i kontakt med os. Det oplever jeg, de er glade for, og det er vi også", lyder det fra konsulenten.

"Vi har en stor andel af kommunens børn på de frie skoler, og dem har vi også et ansvar for. Der er en interesse i at holde dem tæt på os, også når vi taler om underretning. Der er velvilje fra alle skoler til at deltage i samarbejdet. Det er stærkt", tilføjes der.

Fysiske møder er afgørende

Det, at mødes og tale sammen og se hinanden i øjnene, fremhæves som essentielt for det gode samarbejde. Møderne kan være med til at skabe følelsen af et kommunalt fællesskab, hvor man sammen løfter opgaven om kommunens børn.

"Vi får set forvaltningen i øjnene. Vi føler os mere som en del af et kommunalt fællesskab, når vi har lejlighed til at drøfte de problemstillinger, vi ser. Samtidig har vi mulighed for at lytte til problemstillinger, som forvaltningen eller kommuneskolerne ser", siger en privatskoleleder og tilføjer, at de fysiske møder er med til at gøre det nemmere

at tage røret og høre, hvad der foregår i andre sammenhænge.

Parterne informerer hinanden

Møderne er understøttende for en god kommunikation helt generelt, fordi de giver anledning til, at parterne kan informere hinanden om, hvad der rører sig hos dem hver især.

"Forvaltningen, skolechef og skoleledere fra de frie grundskoler mødes to gange om året hos forvaltningen. Her bliver vi orienteret om, hvad der sker på kommuneskolerne, og samtidig får vi lejlighed til at fortælle, hvad vi går og laver og om vores behov", siger en friskoleleder.

FAKTA OM MØDERNE

- Skoler og kommuner mødes efter faste mødekadencer.
- Antallet af møder varierer. Nogle mødes seks gange årligt, andre kvartalsvist og andre igen en til to gange årligt.
- Deltagerne er de samme hver gang, så de kan lære hinanden at kende.
- Møderne fungerer i mange tilfælde både som kommunikations-, informations- og drøftelsesmøder, hvor både privat- og friskolerne samt den kommunale forvaltning har mulighed for at informere hinanden om tiltag og opmærksomhedspunkter samt at drøfte fremadrettede initiativer og/eller strategier.

Møderne kan både være generelle eller være mere præventive og dreje sig om aktuelle eller kommende problemstillinger som fx PPR, underretninger eller lignende.

”Vi har seks møder med friskolerne om året. Der snakker vi om det lovgivningsmæssige og politiske, som vi fra forvaltningen kan se. Samtidig hører vi, hvad friskolerne er optagede af og deres position og udfordringer. Det handler meget om forebyggelse og myndighedsområdet”, fortæller en kommunal konsulent.

Aflivning af myter

Udover at understøtte en god kommunikation er de faste møder med til at aflive myter og narrativer om ”de andre”. Det gælder både for privat- og friskoler, de kommunale skoler og for kommunen.

”Der går historier om private skoler og om kommuneskoler, og dem kan man få talt om – det er sundt både for kommunen og for os som skolevæsen”, siger en privatskoleleder.

”Møderne har gjort en forskel. Der er helt sikkert initiativer, som har fået en helt anden plads på min skole, end de ville have fået ellers. Det er vigtigt”, siger en anden skoleleder fra en friskole.

Fast mødekadence

I størstedelen af de medvirkende kommuner afholdes kommunikationsmøder med fast kadence mellem ledere af friskoler og private grundskoler og repræsentanter fra den kommunale forvaltning.

Møderne afholdes på forskellige måder i de deltagende kommuner. I nogle kommuner afholdes der møder fire til seks gange om året, mens andre mødes en til to gange om året – det varierer fra kommune til kommune. Fælles for de fleste kommuner er, at møderne afholdes som store møder, hvor lederne fra alle kommunens privat- og friskoler mødes med repræsentanter fra kommunen.

”Vi har møder på et lidt mere sporadisk plan en eller to gange om året. Mødet sker mellem skolechef og direktør på skole- og børneområdet. Skoleledere fra de frie grund

FORDELE VED MØDERNE

- Møderne giver kendskab til hinanden og understøtter en god kommunikation.
- Møderne inviterer til dialog og et tættere samarbejde.
- Møderne er med til at aflive myter og negative historier.

skoler sidder med for at rejse spørgsmål, kritik, ris og ros. Kommunens repræsentanter er med til at forklare om initiativer”, fortæller en skoleleder fra en privatskole.

I kommuner med mange privat- og friskoler kan det være vanskeligt at arrangere og afholde de gode kommunikationsmøder med en fornuftig kadence, hvor alle skoleledere har mulighed for at samles. I én kommune med et betragteligt antal privat- og friskoler har de imødekommet den udfordring ved at have en ”talerørs-ordning”. På kvartalsvise møder er fire til fem ledere fra kommunens privat- og friskoler blevet udvalgt til at repræsentere og tage input og perspektiver med på møder fra de resterende skoleledere.

Efterfølgende mødes skolelederne fra privat- og friskolerne indbyrdes, hvor de diskuterer og drøfter det, de gerne vil have repræsentantgruppen til at tage med til kommunens ressourcepersoner til næste møde.

De samme repræsentanter

Flere af de medvirkende kommuner arbejder med de samme repræsentanter, både fra skolers og kommunens side, så aktørerne kan lære hinanden at kende og opbygge en god relation. Derudover arbejder flere kommuner også med faste strukturer for møderne, så det rammesættes, at både kommune og skoler får mulighed for at byde ind og sammen kan drøfte, hvordan de opnår det, de gerne vil.

”Vi har et samarbejde med kommunen på børne- og ungeområdet – det er helt unikt. Vi (ledere fra privat- og friskoler, red.) holder selv et antal møder, hvor vi snakker om det, der kommer fra kommunen og fra ministeriet. Vi har valgt 4-5 repræsentanter, som samarbejder med kommunen. Det er helt særligt at blive modtaget af interesserede folk, som vi er i rigtig god dialog med. Vi beriger hinanden”, siger en privatskoleleder.

TRE GODE RÅD til at komme godt i gang med møderne

1

Skab gode og konstruktive samarbejdsflader til at mødes og drøfte, hvad der rører sig. Møderne må gerne tage udgangspunkt i den information, kommunen skal give til privat- og friskoler, men der skal stadig være tale om en dialog og ikke blot en envejskommunikation.

2

Brug faste mødekanaler. Antallet af møder per år kan variere, da det kan være forskelligt, hvad der er behov for.

3

Brug møderne til at italesætte konkrete udfordringer eller udviklingstiltag, og hvordan I kan arbejde med området fremover, fx ved at nedsætte en arbejdsgruppe eller et udvalg, hvor relevante ressource- eller kontaktpersoner inddrages.

Inspirationsmøder fører til gensidig læring og forståelse

På inspirationsmøder mellem kommunen, privat- og friskoler og i nogle tilfælde kommunale grundskoler opstår der gensidig udveksling og forståelse. Aktørerne bliver bekræftet i, at alle vil samarbejdet, lyder budskabet.

Det startede med, at en kommune ønskede et bedre samarbejde om underretning i forhold til tegn på radikalisering. Derfor indkaldte kommunen repræsentanter fra kommunens privat- og friskoler til et møde om emnet. Men der skulle ikke gå lang tid, før både kommunen og skolerne fik øjnene op for fordelene ved at mødes og drøfte flere og andre ting.

I dag er samarbejdet formaliseret med årlige inspirationsmøder – til stor glæde for begge parter.

Formaliserede møder

Det er kommunen, der i samarbejde med ledelsesrepræsentanter fra kommunens privat- og friskoler tilrettelægger de årlige inspirationsmøder, hvor lederne fra alle kommunens privat- og friskoler deltager.

”Vi havde et ønske om at få talt om underretninger, og så havde vi et ønske om internt at få klarhed over det. Vi oplevede at, skolerne ringede til alle mulige kontorer, fordi de ikke kunne finde rundt. Det ville vi gerne ændre på”, siger en kommunal konsulent.

Den vigtigste drivkraft fra starten af samarbejdet var dog, at Undervisningsministeriet udsendte et hyrdebrev, hvor kommunerne blev opfordret til at indgå i samarbejde i forhold til tegn på radikalisering.

”Vi svarede, at vi gerne vil orientere STUK, hvis vi fik mistanke om, at der foregik radikaliserende begivenheder på skolerne. Og der syntes vi, at det var ordentligt at vende det mundtligt med skolerne. Og så var det interessant at mødes med dem. Der var en fed energi i mødet. Det var

interessant at se hinanden, og vi var enige om, at det kunne være fint at blive ved med at mødes”, tilføjes det.

Kommunen lagde i mødet med privat- og friskolerne vægt på, at det ikke kun skulle blive et oplæg om de ting, der bliver lavet i kommunerne. Derfor valgte de at tage udgangspunkt i frihed- og folkestyrekravet, for på mødet at tage en snak med skolerne om, hvordan de helt praksisnært griber det arbejde an på privat- og friskoler kontra på en folkeskole – og om man kan inspirere hinanden.

Derudover gjorde kommunen meget ud af at gøre mødet praksisnært ved blandt andet at invitere oplægsholdere fra de frie skolars foreninger.

Det konkrete samarbejde om inspirationsmøderne

Ledere fra kommunens privat- og friskoler indgår i et fælles ledernetværk. Inspirationsmøderne planlægges i fællesskab mellem en lille styregruppe fra dette ledernetværk, som i samarbejde med kommunale repræsentanter vælger to emner til hvert møde. Emnerne kan fx være demokratisk dannelse, frihed- og folkestyrekravet, radikalisering, digitalisering og teknologiforståelse, ligestilling eller andre temaer, der går på tværs af skoletyper.

”Det sidste møde handlede om underretninger, men der har også været noget om radikalisering og om forskellige instanser inden for kommunen”, siger en skoleleder fra en friskole.

Én gang om året inviterer kommunen til inspirationsmøde, hvor alle ledere og relevante medarbejdere fra privat- og friskoler deltager. Der er typisk 30-50 deltagere på mødet. Ud over skole- og kommunerepræsentanter deltager fagpersoner, som kommer med oplæg, som derefter drøftes af deltagerne. I nogle tilfælde inviteres relevante faglærere fra skolerne med til møderne, fx naturfagslærere i forbindelse med møder om teknologiforståelse.

Både skoler og kommuner føler, de får et stort udbytte af inspirationsmøderne, som fx netværk på tværs af skolerne og ny viden. ”Vi er rigtig glade for mødet, som giver os konkret viden og kendskab til hinanden”, siger en kommunal konsulent.

”Ud af møderne springer muligheden for netværk på kryds og tværs. Vi har folkeskoler omkring os, som gør et godt stykke arbejde, og vi kan samarbejde på tværs – fx hvis vi mangler faciliteter eller ekspertise. Man bliver selv klogere, når man deler med andre – det har vi haft gavn af”, siger en skoleleder fra en privatskole.

Aktørerne peger også på, at fordi de er vant til at holde mange møder, bliver inspirationsmøderne en endnu større succes – de kan se hinandens ressourcer og forstår, at det virkelig kan betale sig at samarbejde om kommunens børn.

”Vi har fået stablet inspirationsmøderne på benene, og det er en stor succes. Vi har i længere tid holdt mange møder, og når man begynder at få rigtig tillid til hinanden, begynder man at kunne se hinandens ressourcer, siger en skoleleder fra en privatskole.

Meningsfulde relationer

Selvom andre kommuner ikke nødvendigvis arbejder på samme måde med formelle rammer i forhold til vidensdeling og inspiration, er mange aktører på tværs af de deltagende skoler og kommuner enige om, at der er potentiale i at skabe platforme for at mødes, når det giver mening – også mellem privat- og friskoler og kommunale grundskoler, hvor man kan inspirere hinanden på tværs af skoletyper.

”Vi har særligt fokus på specialundervisningsområdet. Vi har tretten børn med SPS-behov. Der føler vi, at vi kan byde ind med, hvordan man kan løse de opgaver. Så der ville det være godt med et mere formaliseret samarbejde”, siger en skoleleder på en friskole.

Det fremhæves derudover, at det er en god idé at mødes om faglighed, fremfor altid at mødes om økonomi eller struktur.

”Det, folkeskolerne og friskolerne kan blive enige om, er pædagogik. Det kan være ret fint for inspirationen, at man kører sådanne mødefora”, siger en kommunal konsulent. ”Jeg oplever, at friskolerne er gode til at tage initiativ. Jeg oplever også den forskel, at tingene oftere gror nedefra på de frie grundskoler. På folkeskolerne bliver mange ting præsenteret ovenfra fra forvaltningen – det er sundt, at initiativer kommer nedefra”, mener en UU-vejleder.

SKAB ET GODT MØDE-SET-UP med disse tre elementer

1

Find et tema

Find noget konkret og relevant at tage udgangspunkt i – med et konkret tema for mødet er det nemmere for parterne at komme i gang med en dialog og sparre om oplevelser og erfaringer inden for temaet.

2

Inviter folk udefra

Inviter nogen ind udefra til at deltage i mødet, fx forskere, praktikere eller andre eksperter. Det kan give inspiration til samtalerne at inddrage folk med forskellige kompetencer og kan sætte gang i drøftelserne.

3

Velvilje fra kommunen

Et godt samarbejde kræver velvilje fra kommunen til fx at invitere privat- og friskoler ind til arrangementer, hvor der normalt kun er kommunale skoler.

Inddragelsen kan gradueres afhængigt af kommunen. Er der fx tale om en kommune med mange privat- og friskoler, kan det være meningsfuldt at holde møder udelukkende for ledere og evt. medarbejdere fra friskolerne og de private grundskoler. Hvis der omvendt ikke er så mange privat- og friskoler i kommunen, kan det i nogle tilfælde være meningsfuldt at invitere dem med på møder med de kommunale grundskoler.

Samtidig er de fælles mødeplatforme på tværs af skoletyper en god måde at udfordre både privat- og friskoler og kommunale grundskoler og give dem mulighed for at få øje på og inspirere hinanden.

Katalog over tilbud skaber klarhed og ensretning

Et katalog over kommunale tilbud er en god idé, hvis ønsket er at skabe styrket gennemsigtighed og et tættere samarbejde mellem kommunen og privat- og friskolerne.

”Vi opdagede, at der var en risiko for, at serviceniveauet ikke var det samme på alle områder. Vi oplevede også en usikkerhed i forhold til, hvad de (privat- og friskolerne, red.) har ret til.”

Det fortæller en kommunal konsulent fra en medvirkende kommune, som for at skabe gennemsigtighed og styrke samarbejdet mellem kommunen, privat- og friskoler har udviklet et katalog over de tilbud, som kommunen tilbyder privat- og friskoler. Kataloget indeholder beskrivelser af både de tilbud, kommunen yder vederlagsfrit, de tilbud, hvor kommunens privat- og friskoler deltager på lige fod med de kommunale skoler, og de tilbud, som kan tilkøbes.

Bedre overblik

Med kataloget er forventningsafstemningen mellem kommunen og privat- og friskoler blevet bedre. Kataloget skaber klare linjer og er med til at give privat- og friskoler et overblik. Samtidig er kataloget med til at sikre en ensretning i kommunens behandling af de enkelte skoler.

”Ydelseskataloger liner alle de ting op, som ikke er almindelig skoledrift. Det giver et overblik over, hvad de har ret til, hvad de kan tilkøbe. Det er et redskab, som de er glade for, og vi er glade for det – for det giver klarhed for begge parter,” forklarer en kommunal konsulent og forsætter:

”Det er meget basalt, men det er et godt værktøj til at formalisere samarbejdet. Der er nogen tilbud, der ikke er tvivl om, som fx PPR og sundhedspleje, for det kører over CPR-nummeret. Men så er der nogen ting, de (privat- og friskoler, red.) ikke er en del af. Det har været et stort arbejde at få udredt, men det er det bedste værktøj. Det er et produkt, man kan bruge.”

Ensretning og faste rammer

Inden katalogets udarbejdelse oplevede flere medvirkende aktører, at der var en risiko for, at der ikke blev givet samme service alle steder i kommunen. Derudover herskede der tvivl på de enkelte skoler om, hvad de havde ret til af tilbud og ydelser fra kommunens side. Det blev årsagen til, at man valgte at udvikle kataloget.

Det er nemlig væsentligt, at samarbejdet ikke er individbåret. Ved at lave faste rammer for samarbejdet, som forventningsafstemmer parternes rolle, skabes der større sikkerhed for, at samarbejdet hviler på en organisatorisk forankring og ikke på særlige individer.

”Det må ikke være individbåret. Viden skal være organisatorisk forankret, og det er virkelig vigtigt i det her felt, hvor der er stor udskiftning af medarbejdere. Struktur, tydelighed og faste rammer er en måde at imødegå det”, siger en PPR-medarbejder.

Årligt fællesmøde

Tilbudskataloget er udarbejdet af kommunen, som laver en samlet oversigt over alle de ting, der foregår på skoleområdet.

Kataloget indeholder både de mere formelle relationer og projekter, som man fra kommunal side skal inkludere privat- og friskoler i. Derudover nævner kataloget også arrangementer af mere social karakter som fx sportsarrangementer og lignende.

Indholdet af kataloget tages op på et fællesmøde med ledere fra privat- og friskoler en gang om året. Møderne skaber udgangspunkt for, at alle skoleledere er klar over, hvor de står i forhold de forskellige tilbud, og får mulighed for at stille spørgsmål og komme med forespørgsler på eventuelle ændringer i kataloget.

”Vi tager det op en gang om året og ser på, om det er opdateret. Det gør, at de (privat- og friskoleledere, red.) ved, hvor de står. De kan stille spørgsmål, og det giver også anledning til at reflektere hos os”, siger en kommunal konsulent.

TRE GODE RÅD til at udvikle et tilbudskatalog

1

Overskueligt materiale

For det første er det vigtigt at skabe et overskueligt og detaljeret fysisk materiale. Kataloget skal fungere som skolernes "opslagsværk" og holde dem informeret.

2

Inkluder privat- og friskoler

Når kataloget skal udarbejdes, er det en god idé at have en løbende dialog med privat- og friskolerne i kommunen. Dette gælder også i en eventuel opdatering af kataloget. På den måde skabes der et bedre grundlag for, at alle aktører forstår baggrunden for, hvad kommunen kan tilbyde dem.

3

Fokus på særlige områder

Lav materiale eller katalog for særlige samarbejdsområder til en start. Det kan være, at det ikke giver mening i den enkelte kommune at lave et større katalog, som dækker alle områder. Det gælder fx, hvis der ikke er historik for et tæt samarbejde mellem kommunen og privat- og friskoler. Derfor kan det være en fordel og mere overskueligt at starte med ét særligt område, fx fremhæves tilbud til børn, der har behov for særlig støtte, som et område, hvor det kan være særligt gavnligt med et overblik over tilbud og ydelser.

"Det er genialt"

Generelt er der opbakning til at udarbejde klare beskrivelser i fysiske materialer. En anden kommune har udarbejdet noget, der minder om tilbudskataloget – blot i mindre skala. Materialet indeholder information om, hvem der skal kontaktes i bestemte situationer, hvad skolerne skal fremsende ved fx en underretning, ønske om udtalelse til specialundervisning og hvilke frister der er i løbet af året.

"De (fri- og privatskolerne, red.) synes, det er nemt og overskueligt at få materialer og retningslinjer for, hvad de skal gøre. De ved, hvem de kan kontakte, hvem de skal sende til og hvornår. Det kan de godt lide", siger en PPR-medarbejder.

Skoleledere og kommunale aktører fra de to kommuner giver udtryk for, at de udarbejdede materialer virkelig gør en forskel for at sikre klarhed og information om muligheder.

Derudover er materialerne med til at skabe ensretning i forskellige skoledistrikter og holde skolerne opdaterede på, hvad der findes af tilbud i kommunen.

"Det er genialt. Vi sidder tit til møder med folk fra kommunen og tænker; "gud, findes det også?" Nogle af tingene koster penge for os og er indregnet i de kommunale budgetter for folkeskolerne – det er den eneste forskel", siger en skoleleder fra en privatskole.

Kræver indkøringsfase

For flere af aktørerne er oplevelsen, at arbejdet med et tilbudskatalog gav udfordringer i starten og krævede tilvænning. Der er dog enighed om, at det på sigt giver god mening.

"Som alt nyt havde det en bumlet indkøringsfase, men jeg synes, at de sidste tre år har kørt ret gnidningsfrit", lyder det fra en PPR-medarbejder.

"Man skal blive enige om de rammer, man arbejder indenfor", afslutter en skoleleder fra en friskole.

Det gode SSP-samarbejde er skabt gennem prioritering og inddragelse

SSP-samarbejdet er et godt eksempel på et velfungerende og integreret samarbejde mellem privat- og friskoler og kommunerne. Det handler om at skabe relationer og være synlig, lyder det fra en SSP-konsulent.

SSP-samarbejdet er i de fleste af de medvirkende kommuner en helt naturlig samarbejdsflade mellem kommunen og privat- og friskolerne – men hvordan er samarbejdet blevet så godt?

Inddragelse og prioritering er en del af svaret, men en formalisering af samarbejdet har også været medvirkende til det succesfulde samarbejde.

Et naturligt samarbejde

Mange skoler og kommuner finder det helt naturligt, at alle kommunens elever inkluderes i det kriminalitetsforebyggende arbejde. Dette gælder fx, fordi elever fra både privat- og friskoler og kommunale skoler benytter de kommunale ungdomsklubber.

”Vi er glade for, at de frie grundskoler indgår i netværket. Deres børn kommer også i vores klubber, og deres skolegårde kan også blive brugt til hashrygning, så de har også en interesse i samarbejdet”, lyder det fra en kommunal skolekonsulent.

”Udgangspunktet er, at det er vores borgere. Vi har en interesse i at tage os af dem. Hvis der er nogen, der kommer ud i uføre, så vi har al interesse i at arbejde præventivt”, siger en kommunal skolechef.

Derudover er SSP-samarbejdet i nogen grad blevet formaliseret, så skolerne nemmere ved, hvordan og hvor de kan indgå. Formaliseringen har blandt andet resulteret i, at kommunerne har en decideret medarbejdergruppe, der arbejder med at understøtte alle kommunens skoler i arbejdet. I langt de fleste af de medvirkende kommuner er privat- og friskoler inkluderet i samarbejdet på lige fod med de kommunale grundskoler.

”Vi har måttet oparbejde samarbejdet gennem tiden, men jeg synes også, at kommunen har formaliseret det mere, og det er bedre for os. Det er lækkert, at vi er blevet en selvfølgelighed”, siger en medvirkende skoleleder på en friskole. Ligeledes udtaler en SSP-leder:

”Samarbejdet er blevet så meget bedre end for 5-6 år siden, hvor jeg blev SSP-leder. Dengang var det svært at få adgang til skolerne (privat- og friskolerne, red.)”

Vedholdenhed og synlighed

Nogle kommuner har større SSP-samarbejder med klubber og andre lokale aktører, hvor det er helt naturligt, at de lokale skoler, herunder privat- og friskoler, er med i samarbejdet.

For en SSP-konsulent er det derfor vigtigt at være vedholdende.

”Vi har været vedholdende. Sendt mails, holdt møder med ledelsen og været inde og lave undervisning for eleverne. Vi har også inviteret lærere med til oplæg om, hvad det giver at være med i samarbejdet”, lyder det.

Det bakkes op af en SSP-konsulent i en anden kommune, der mener, at en ligelig prioritering af samarbejdet blandt andet kan være med til at sikre et ensartet forebyggelsesniveau.

”Mange af vores SSP-tilbud er forebyggelsestilbud og ikke ”skal-opgaver”. Der er skoler, der er gode til det, og skoler, der ikke vælger at prioritere det. Så vi får ikke et ensartet forebyggelsesniveau. Vi skal nå ud til alle. Uanset hvor man er ansat – det nytter ikke at sige, at dem arbejder vi ikke med”, siger SSP-konsulenten.

TRE GODE RÅD til det gode SSP-samarbejde

1

Tilstedeværelse på skolerne

For det første er det vigtigt at skabe et overskueligt og detaljeret fysisk materiale. Kataloget skal fungere som skolernes "opslagsværk" og holde dem informeret.

2

Byd ind med medarbejdere

For privat- og friskoler er det en god idé selv at byde ind med medarbejdere, som kan være med i netværk eller SSP-arbejdsgrupper. På den måde viser skolerne interesse, og de kan samtidig bidrage til at gøre tilbuddene mere relevante for dem selv.

3

Fokus på særlige områder

Det er en fordel for samarbejdet, at kommunen og skolerne samarbejder omkring faglige fyrtårne, som ved meget om fx misbrug. De kan være med til at sikre en bedre videndeling på de enkelte skoler.

"Som med så meget andet er samarbejdet relationsbåret. For mit vedkommende handler det om, at jeg gør mig synlig. Det ligger i min funktion, at jeg skal besøge skolerne. Synlighed og den opsøgende del er afgørende. Ligesom med børnene og de unge handler det om, at de ved, hvad vi repræsenterer, og hvad de kan bruge os til", bliver der suppleret.

Forskellige tilgange til arbejdet

Men selvom samarbejdet i mange kommuner er formaliseret, er SSP et frivilligt samarbejde, der bliver gjort meget forskelligt i kommunerne.

Kommunerne giver skolerne tilbud om SSP-samarbejde, men det er forskelligt, hvordan privat- og friskoler byder ind, og hvor meget tid de bruger på det. Det konkrete arbejde kan derfor udmøntes på mange måder.

Et eksempel på et godt samarbejde kan fx starte med, at privat- og friskoler har en repræsentant i kommunens SSP-samarbejde. Herefter inviterer kommunen personale, ledelse eller forældre fra privat- og friskoler til oplæg og møder med SSP. Det fungerer også godt, når kommunens SSP-medarbejder kommer fysisk ud på skolerne og taler med både lærere og elever i de ældre klasser.

"Samarbejdet betyder, at jeg nemt kan ringe til en SSP-konsulent om fx afholdelse af et oplæg. Det gælder nærmest for alle samarbejder med den kommunale indsats, at kontinuitet er sindssygt vigtigt", siger en friskoleleder afsluttende.

Kommunale projekter styrker tværfaglige relationer

Når kommuner inddrager både privat- og friskoler og kommunale grundskoler i større kommunale projekter, er det med til at styrke tværfaglighed, sammenhold og relationer. Den helhedsorienterede tilgang gavner alle kommunens børn, lyder budskabet.

I flere kommuner er privat- og friskoler blevet inkluderet i større kommunale projekter om fx tværfaglige og kulturelle indsatser. Inddragelsen er et godt udgangspunkt for at styrke samarbejdet mellem både de kommunale grundskoler, privat- og friskoler og den kommunale forvaltning. Inddragelsen af de kommunale grundskoler og privat- og friskolerne sker både i specifikke projekter og mere generelt. At kommuner indtænker skolerne i deres strategi på de store linjer er med til at understøtte det gode samarbejde.

”Vores samarbejde med kommunens skoler er blevet bedre, fordi det er startet oppefra”, lyder det fra en privat-skoleleder.

En helhedsorienteret tilgang

To af de medvirkende kommuner arbejder med større projekter eller indsatser med tværfagligt samarbejde i kommunen omkring sårbare børn og unge. Her er kommunens privat- og friskoler inkluderet på lige fod med de kommunale skoler. Inddragelsen kan helt konkret ske ved at inkludere privat- og friskoler i arbejds- og styregrupper, som tilfældet er i én af de medvirkende kommuner.

”Når vi kører udviklingsforløb eller udvikler nye forløb, har vi arbejdsgrupper, der inviterer repræsentanter ind fra begge (skoletyper, red.). På den måde kan man se sig som en del af projektet, ligegyldigt hvilken skole man kommer fra. I styregruppen er begge skoleledelser repræsenteret, så inddragelsen er en del af hele den grundlæggende struktur”, siger en kommunal konsulent.

Alle har ansvaret

Skolelederne peger på, at det at inkludere privat- og friskoler i større projekter viser en velvilje og et ønske fra kommunens side om at samarbejde med og inddrage privat- og friskoler.

FIRE GODE RÅD

til at styrke tværgående kommunale projekter med deltagelse af både folkeskoler, privat- og friskoler

1

Hvis kommunen arrangerer større projekter eller initiativer for kommunens skoler, er det afgørende at vise åbenhed og eventuelt have en plan for, hvordan privat- og friskoler kan inddrages. Uanset om det indebærer 'skal'- eller 'kan'-opgaver, så udviser inddragelse og deltagelse en velvilje og en forståelse af, at privat- og friskoler varetager en opgave i forhold til kommunens børn.

2

Privat- og friskoler kan med fordel banke på kommunens dør og selv give udtryk for et ønske om samarbejde – fx med særligt fokus på de positive effekter og synergier, som samarbejdet kan bidrage med og til.

3

I første omgang er det godt at fokusere på projektet og motivationen for at være med. Når tilliden er opbygget, kan man derefter snakke om økonomi og de praktiske spørgsmål.

4

Det kan være en god idé at skabe fora, hvor skoleledere fra kommunale skoler samt privat- og friskoler er med til både at udvikle og evaluere på kommunale projekter, så de oplever at have indflydelse og skaber relevans for flere skoler.

I forbindelse med en indsats målrettet sårbare børn og unge fremhæver en friskoleleder, at en klar og tydelig kommunikation er vigtig for samarbejdet.

”Når vi henvender os til kommunen, får vi inden for et par dage svar på, om de har modtaget henvendelse, og at der inden for 3-6 uger kommer første møde. Der kommunikerer de tydeligt og klart, og hvis de ændrer på rammerne, så får vi det at vide. Kommunikation er uendeligt vigtigt, så der ikke opstår komplikationer”, siger skolelederen.

Samtidig fremhæves det, at det også er vigtigt, at man husker at sige højt, hvad der virker.

”Alle har ansvaret for det. Vi er en stor servicegruppe, der skal få det hele til at fungere”, tilføjer skolelederen.

Kulturprojekt for alle børn og unge

En kommune arbejder med et større kulturelt projekt med fokus på dannelse af børn og unge. Her er privat- og friskoler også inkluderet.

Projektet er udtryk for et ønske om at danne alle kommunens børn kulturelt. Med friskoler og private grundskolers deltagelse er den eneste forskel, at de har skullet afholde udgifter til fx transport.

Ambitionen med projektet er, at alle elever i kommunen får et undervisningsforløb, som er bundet op på fagenes formål. Kulturprojektet er obligatorisk for folkeskolerne og frivilligt for friskoler, men alle friskoler i kommunen har valgt at deltage, forklarer en kommunal konsulent.

”Inden for projektet er der et gensidigt forpligtende forhold mellem skoler og mellem skoler og forvaltning. Jeg kan kun opfordre til, at de byder hinanden op til dans, og at man inviterer ind og byder sig til, selvom man ikke er forpligtet til det. Man behøver ikke positionere sig væk fra folkeskoler og forvaltning, men også finde steder, hvor der er synergieffekter for begge parter. Hvis man altid har travlt med at definere sig væk, er det ikke givtigt for samarbejdet – og det gælder både friskoler og forvaltning”, forklarer den kommunale konsulent.

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

KL

FRISKOLERNE

Danmarks Private Skoler
grundskoler & gymnasier

Foreningen af
Kristne Friskoler

Udover inspirationskataloget er der også udgivet en vejledning, der giver indsigt i lovgivning i forhold til samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunal forvaltning.

Denne udgivelse sætter fokus på det gode samarbejde mellem privat- og friskoler og kommunal forvaltning.

Du kan læse mere om samarbejdet mellem privat- og friskoler og kommunal forvaltning på emu.dk.